

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра музичних інструментів

Затверджено
Проректор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С. В.

«*10*» *12* 20*13* р.

С. В. Гаврилюк

Навчальна практика (асистентська)

Робоча програма практики
підготовки магістра
спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Луцьк – 2013

Робоча програма практики «Навчальна практика (асистентська)» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 8.02020401 «Музичне мистецтво»

«29» серпня 2013 року - 12с.

Розробник: кандидат педагогічних наук, професор кафедри музичних інструментів Гордійчук А.М.

Робоча програма практики затверджена на засіданні кафедри Музичних інструментів

протокол № 2 від 10. 09. 2013 р.

Завідувач кафедри: (Гордійчук А.М.)

Робоча програма практики схвалена науково-методичною комісією Інституту мистецтв
протокол № 1 від 11. 09. 2013р.

Голова науково-методичної комісії Інституту мистецтв

 (Шиманський П.Й.)

Робоча програма практики схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 20. 11. 2013 р.

Голова науково-методичної ради університету (Гаврилюк С.В.)

1. Опис навчальної (виконавської) практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	0202 «Мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 108	8.02020401 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки:
		5-й
		Семестр
	Магістр Спеціалізація «Інструментальне мистецтво (музична педагогіка)»	Самостійна робота 54 год.
		Індивідуальна робота: 54 год.
		Вид контролю: <u>Диф. залік</u>

2. Мета та завдання «Навчальної практики (асистентської)»

мета асистентської практики: формування готовності магістрів до викладацької діяльності у середніх спеціальних та вищих навчальних закладах; розвивати і закріплювати у студентів любов до педагогічної професії, стимулювати прагнення до вивчення спеціальних і педагогічних дисциплін, передового педагогічного досвіду з метою вдосконалення своїх педагогічних здібностей і підготовки до творчого вирішення завдань виховання та освіти, підготувати студентів до роботи викладачем музики, формувати їх естетичні інтереси та професійну культуру.

завдання практики:

- формування умінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу);
- ознайомлення з організацією навчального процесу у вищому навчальному закладі;
- засвоєння інноваційних форм викладання музичних та музично-педагогічних дисциплін;

- виховання готовності студентів до проведення організаційної та виховної роботи у вузі;
- розвиток умінь та навичок самостійної організації праці педагога-музиканта;
- вдосконалення музично-виконавської, музично-педагогічної майстерності;
- відвідування культурно-мистецьких акцій міста (концерти, свята, фестивалі), визначення їх художнього рівня та ролі в соціально-культурній практиці.

За результатами проходження практики студент повинен:

знати сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи; шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення; дидактику навчальної дисципліни; питання часткових методик за курсом; нові технології навчання; методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення студентів; наукові основи курсу, історію й методологію відповідної науки.

вміти проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність; планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії; забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами; розробляти й проводити різні за формою навчання заняття найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів; ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід студентів; відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання; аналізувати навчальну й учбово-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу; організовувати навчальну діяльність студентів, управляти нею й оцінювати її результати; застосовувати основні методи об'єктивної діагностики знань студентів з предмету, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики; володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання; створювати й підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей навчання; розвивати інтереси студентів і мотивацію навчання, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.

3. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Знайомство з кафедрою, навчальною групою. Відвідування занять викладачів, що працюють у групі, у якій студент має проходити практику. Знайомство з документацією. Складання індивідуального плану роботи. Планування роботи на тиждень. Планування й підготовка до занять.

2. Ознайомлювальний	Затвердження плану й тексту лекцій або практичних занять у керівника практики. Підготовка до занять. Проведення пробних занять. Відвідування занять інших практикантів, проведення відвідуваних занять. Робота із куратором групи, закріпленої за студентом.
3. Основний	Планування індивідуальної роботи на тиждень і звіт за тиждень. Проведення відкритих лекційних та практичних занять. Відвідування відкритих занять інших студентів-практикантів. Проведення виховних заходів в групі. Проведення поза аудиторної роботи зі студентами.
4. Підсумковий	Оформлення документації. Підготовка та здача звітів. Здача дидактичного матеріалу. Підведення підсумків практики.

4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання
1	Здійснити спостереження та аналіз 2 лекцій з різних дисциплін на вибір студента.
2	Здійснити спостереження та аналіз 2 семінарських чи практичних групових занять з різних дисциплін на вибір студента.
3	Здійснити спостереження та аналіз 1 практичного заняття з оркестрового класу.
4	Здійснити спостереження та аналіз 8 індивідуальних занять з музичних дисциплін.

5. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми
1	Вивчити досвід роботи викладача фахової музичної дисципліни, по якій спеціалізується магістр.
2	Підготувати на комп'ютері у програмі Power Point презентацію до лекційного заняття (<i>оформлюється на диску, на обгортці якого зазначається прізвище та ініціали магістра-практиканта, назва дисципліни і тема заняття</i>).
3	Скласти рекомендований список творів шкільного репертуару (пісень та інструментальних творів) з дисципліни, по якій спеціалізується магістр.

4	Розробити план виховної роботи куратора академічної групи для студентів конкретного курсу на один семестр.
5	Розробити та провести тестування студентів прикріпленої групи з метою виявлення їх рівня знань про творчість відомих українських композиторів, у тому числі і композиторів Волині.
6	Провести у прикріпленій академічній групі студентів виховний захід у формі дискусії (тему обрати самостійно) <i>(оформлюється у вигляді розробки сценарію виховного заходу з додатками)</i> .
7	Підготувати та провести для студентів кафедри музики тематичний виховний захід, побудований на основі вокальної та інструментальної виконавської діяльності студентів <i>(оформлюється у вигляді розробки сценарію виховного заходу з додаванням музичного матеріалу та наочності)</i> .
8	Написати наукову публікацію з теми магістерського дослідження, в якій висвітлити результати експериментальної роботи, проведеної в період асистентської практики на базі кафедри музичних інструментів.

6. Методи та засоби діагностики результатів проходження практики

1. Студенти повинні вести щоденник з практики встановленого зразка, в якому висвітлюються етапи роботи та їх зміст, який додається до звіту з практики. За результатами практики проводиться диференційований залік.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Асистентська практика студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів.

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
Підготовка та проведення лекцій	20 балів
Конспект лекції	10 балів
Підготовка та проведення практичного заняття	20 балів
Конспект практичного заняття	10 балів
Підготовка та проведення виховних заходів зі студентами, робота помічника куратора	10 балів
Проведення індивідуальних занять	10 балів
Звіт	10 балів
Оформлення документації	10 балів
Сума	100

8. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	визначення
90 – 100	A	відмінно	Завдання практики виконано на високому професійному, науково-методичному рівні
82 – 89	B	добре	Завдання практики виконано на достатньому професійному, науково-методичному рівні
75 – 81	C		Завдання практики виконано на доброму професійному, науково-методичному рівні
67 – 74	D	задовільно	Завдання практики виконано на задовільному професійному, науково-методичному рівні
60 – 66	E		Завдання практики виконано на примітивному професійному, науково-методичному рівні
1 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Завдання практики виконано на незадовільному професійному, науково-методичному рівні з обов'язковим повтором курсу

**Критерії оцінювання підготовки та проведення
лекційного, практичного заняття**

15 - 20 балів	оцінка «відмінно»	<p>Ставиться практиканту, який вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг навчально-виховної роботи, що вимагається програмою, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, правильно визначив і ефективно здійснював основне виховне завдання та залучення студентів до науково-дослідної діяльності, способи і результати його розв'язання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей студентів; навчально-виховна та дослідна робота виконана на високому рівні (висока якість практики визнається викладачем провідної для даного магістра дисципліни у тому закладі, де проводилася практика, керівником практики; оцінюється не більше, ніж 25% четвірок за всі види роботи), якщо практикант проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний на всіх ділянках роботи, завоював повагу і виключно позитивну оцінку серед студентів і педагогічного колективу, керівників педпрактики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав на високому рівні наукове дослідження з теми магістерської роботи.</p>
10 - 14 балів	оцінка «добре»	<p>Ставиться якщо студент повністю виконав програму виховної та наукової роботи зі студентами, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, визначив основне виховне завдання і способи його розв'язання, проявляв ініціативу в роботі; у тому випадку, коли навчально-виховний процес і дослідна робота організовані на достатньому методичному рівні (допускається не більше 25% «трійок» за всі виконані види роботи при загальній задовільній оцінці викладача провідної дисципліни, магістр-практикант допустив деякі методичні помилки, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів навчального чи виховного процесу, дослідної роботи. В ході практики студентом не допускалася неорганізованість, шаблонність на всіх ділянках роботи. Студент одержав задовільну оцінку своєї діяльності серед студентів і педагогічного колективу, керівника практики; здав у визначений час правильно і повністю оформлену документацію; виконав на достатньому науково-методичному рівні наукове дослідження з теми магістерської роботи.</p>

6 – 9 балів	оцінка «задовільно»	<p>Результати педагогічної практики свідчать про те, що загалом вони позитивні і магістр на задовільному рівні забезпечив навчально-виховний процес і виконав заплановане наукове дослідження, але не проявив при цьому глибокого знання психолого-педагогічної теорії й уміння застосовувати її, припускався помилки в плануванні окремих моментів навчально-виховної діяльності та позакласних занять, не враховував у достатній мірі вікові та індивідуальні особливості; допустив незначні порушення вимог щодо доцільної організації навчально-виховної та наукової діяльності, які вміє виправити або пояснити їх причини при зверненні на це уваги методиста, керівника педпрактики і не повторює їх у подальшій роботі. Загальна оцінка діяльності магістра-практиканта викладачем провідної дисципліни задовільна, але при цьому можуть бути дані і деякі рекомендації по вдосконаленню підготовки до педагогічної діяльності. Студент проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо ініціативний та самостійний, вчасно здав документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки згідно вказівок керівника практики. Наукове дослідження виконано на достатньому рівні, щоправда під постійним контролем наукового керівника.</p>
0 – 5 балів	оцінка «незадовільно»	<p>Ставиться студенту-практиканту, який не виконав програму навчально-виховної, науково-дослідної роботи, виявив слабке знання психолого-педагогічної теорії, невміння застосовувати її для постановки і реалізації виховних завдань, встановлювати правильні взаємовідносини з усіма учасниками навчально-виховного процесу й організувати педагогічно доцільну діяльність; не готовий до забезпечення доцільної навчально-виховної та дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі внаслідок недостатніх знань з провідної дисципліни, методики і основ організації науково-дослідної діяльності або через недоброросове ставлення до педагогічної та методичної діяльності.</p>

**Критерії оцінювання індивідуальних занять,
виховних заходів, оформлення документації**

9 - 10 балів	оцінка «відмінно»	Завдання практики виконано на високому професійному, науково-методичному рівні.
7 - 8 балів	оцінка «добре»	Завдання практики виконано на достатньому професійному, науково-методичному рівні.
3 – 6 балів	оцінка «задовільно»	Завдання практики виконано на задовільному професійному, науково-методичному рівні.

0 – 2 бали	оцінка «незадовільно»	Завдання практики виконано на незадовільному професійному, науково-методичному рівні з обов'язковим повтором курсу.
-------------------	----------------------------------	---

9. Рекомендована література

Базова

1. Липс Ф. Искусство игры на баяне /Ф. Липс – М.: Музыка, 1985. – 158с.
2. Семешко А. Методичні основи формування виконавської майстерності баяніста./ А. Семешко – К.: Муз. Україна, 2003. – 185с.
3. Лисенко М. Методика навчання гри на домрі./ М. Лисенко - К., Музична Україна, 1990.
4. Михайленко М. Методичне викладання гри на шестиструнній гітарі./ М. Михайленко – К., 2003. – 98с.
5. Розумний І. Практичний посібник з диригування./ І. Розумний – К., 1967. – 120с.

Допоміжна

1. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано): Навчально-методичний посібник./ В.А.Лісовий, Я.М.Мельничук, І.І.Бойчук. – Чернівці: Рута, 2007. – 70 с.
2. Перспективні освітні технології: Навч.-метод. посібник. /За ред.
3. Ростовський О.Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: Навч. посібник. / О.Я.Ростовський. – Ніжин: Вид-во НДПУ, 2003. – 193 с.
4. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. / О.Я.Ростовський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
5. Сизоненко Г.С. – К.: Гопак, 2000. – 560 с.

10. Інформаційні ресурси

1. www.education.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
2. www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. В. І. Вернадського.
3. www.udpu.org.ua – веб-сторінка Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
4. www.ekniga.com.ua – Інформаційно-пошукова система-каталог з електронної літератури: книжки, довідники, словники, енциклопедії, підручники і т.д.
5. www.7ua.net – Електронна бібліотека: енциклопедії, словники, підручники, будь-яка література.
6. www.lib.com.ua – Сайт електронної бібліотеки.
7. www.studentam.net.ua – Сайт електронної бібліотеки.

11. Додаткові вказівки та рекомендації

Після проходження практики магістрант подає на кафедру такі документи:

1. Щоденник практики.
2. Індивідуальний план практики.
3. Звіт про роботу практиканта.
4. Відгук-характеристику викладача фахової дисципліни підписану керівником установи. Усі документи підписуються керівником від бази практики і завіряються печаткою.

Матеріали виконання завдань (у відповідності до програми практики):

- конспект-заняття (зміст) за обраною магістрантом темою;
- аналіз різних форм учбових занять;
- сценарії, афіші, запрошення, програми проведених заходів;
- матеріали про зв'язок установи – бази практики з соціальними інститутами;
- матеріали наукових досліджень та публікації практиканта.

Звіт студента повинен відповідати наступним **правилам оформлення:**

1. Обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору.

До загального обсягу входять титульна сторінка, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел та додатки.

2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А-4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.

3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою.

4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Крапку в кінці заголовку не ставлять.

5. Список використаної літератури та інших документальних джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

Орієнтовна схема конспекту лекції

1. Наявність конспекту, робочих нотаток.
2. Оголошення теми, плану заняття.
3. Наукове та методичне обґрунтування основних положень, що розглядаються.
4. Чіткість, логічність, доступність викладання матеріалу.

5. Реалізація основних принципів навчання.
6. Зв'язок з попереднім матеріалом, міждисциплінарні зв'язки.
7. Економне використання часу.
8. Дотримання структури заняття, використання інноваційних форм та методів навчання.
9. Характеристика робочої атмосфери заняття.
10. Організація управління процесом навчання (підтримування інтелектуально-емоційного контакту з студентами; застосування різних прийомів та методів навчання)
11. Мовлення викладача (логічність, доступність, емоційність, доказовість, впевненість).

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття

1. Тема заняття.
2. Мета заняття.
3. План.
4. Короткий опис роботи кожного пункту плану (питання, форми роботи, зміст).